

Freddy Madsen (DKP):

Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger om den særlige bevågenhed, regeringen har vist de uddannelsessøgende i denne sag.

Da loven om uddannelsesstøtte blev lavet, skete det ud fra et ønske om at ændre på de sociale skævheder i uddannelsessystemet. Hensigten var at sikre, at et stigende antal unge fra arbejderhjem kunne få mulighed for at få en uddannelse. Man var fra starten klar over, at de bevilgede midler var utilstrækkelige, og derfor blev der givet løfter om væsentlige forhøjelser i de kommende år.

Disse løfter er som bekendt ikke blevet indfriet. For det første har der været en nedadgående linje i merbevillingen til uddannelsesstøtten, og for det andet har den galoperende inflation samtidig udhulet støtten, så dens reelle købekraft er blevet væsentlig forringet. De sammenligninger, som rådet for uddannelsesstøtte har foretaget med lavtlønnede arbejdere på det private arbejdsmarked, viser da også et markant fald i dækningsgraden. På den baggrund kan det ikke undre, at de urimelige skævheder i den sociale rekruttering fortsætter i uddannelsen.

Det er småt med talmateriale til belysning af dette forhold, men en undersøgelse foretaget af socialforskningsinstituttet viser, at kun 15 pct. af eleverne på seminarierne kommer fra det, man kalder socialgruppe 4 og 5, der omfatter arbejdere, lavere lønnede funktionærer og små erhvervsdrivende, i alt omkring ved 48 pct. af den samlede befolkning. Det skal tages i betragtning, at der her er tale om en forholdsvis kort uddannelse. Der foreligger ikke tilsvarende tal for de højere uddannelser, men det slår næppe fejl, når man skyder på et tal imellem 5 og 10 pct., som kommer fra disse 50 pct. af befolkningen.

Jeg ved meget vel, at andre faktorer end de rent økonomiske spiller ind i denne sag, men det er hævet over enhver tvivl, at for et ungt menneske fra et arbejderhjem vil overvejelser om de økonomiske muligheder have meget stor vægt, når det skal afgøres, om man skal give sig i kast med en længere uddannelse.

Men alle disse kendsgerninger anfægter ikke regeringen. Man er ikke tilfreds med de

faktiske forringelser, der var indeholdt i den forrige regerings forslag til bevillinger. Nu skal det demonstreres, at venstre tør føre klassepolitik, så det batter noget, i dette samfund. Op imod halvdelen af bevillingerne til uddannelsesstøtten slettes med et pennestrøg, hvis regeringens forslag går igennem. At hovedslaget netop rammes mod de unge fra arbejderklassen, kan ingen være i tvivl om. Nedsættelsen af stipendierne til unge under 18 år sammenholdt med bortfaldet af børnetilskuddene vil være med til yderligere at blokere mulighederne for disse unge i uddannelsessystemet.

I samme retning virker afskaffelsen af de rentefri statslån og overgangen til statsgaranterede banklån. For en ubemidlet skal der overordentlig megen dristighed til at se frem til en studiegæld, der selv for en relativt kort uddannelse løber op i et par hundrede tusinde kr. i løbet af uddannelsen.

Men man må sige, at der er konsekvens i regeringens forsøg på at ramme netop arbejderungdommen. Lærlingene, der i forvejen er elendigt behandlet i vort samfund, skal også have deres andel. I forøgelsen af holdstørrelserne i teoretiske og valgfri fag ligger der en klar tilkendegivelse af, at den bredere uddannelse er unødvendig, her drejer det sig blot om at få nogle praktiske færdigheder, som arbejdsgiverne kan få den umiddelbare gavn af bagefter. For lærlingene på skolehjem skal der ikke megen fantasi til at forestille sig, hvad det vil komme til at betyde, at de pludselig skal betale det dobbelte i kostpenge ud af en beskeden lærlingeløn.

På samme måde ser vi på nedskæringerne til ungdomsforeningernes lokaler, til fritidsundervisningen osv. Hvad der er brug for i den givne situation, er ikke nedskæringer, men forbedringer. Derfor støtter vi de rimelige krav, der er rejst af de uddannelsessøgendes samarbejdsudvalg. De fastslår, at uddannelsesstøtten i år kun er blevet reguleret med 7 pct., på trods af at pristallet faktisk er steget med 10 pct. Ser man imidlertid på stigningen i de faktiske leveomkostninger og de nye forhøjelser, vi har fået bl. a. som følge af stigningen i oliepriserne, er det rimeligt at forhøje uddannelsesstøtten med de 15 pct. i år, som man stiller krav om fra de uddannelsessøgende. Dette kan oven i købet ske inden for rammerne af allerede